

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 16323-03-15 כהן ואח' נ' בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ ואח'

לפני כבוד השופט עופר גרוסקופף

המבקשים

1. דוד כהן
2. הלנה כהן

על ידי באי הכוח המייצגים עו"ד מיכאל בך ועו"ד רון לדרמן

נגד

המשיבים

1. **בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ**
על ידי באי כוחו עו"ד יאיר שילה ועו"ד נטליה סטרשוב
2. **בנק הפועלים בע"מ**
על ידי באי כוחו עו"ד פנחס רובין ועו"ד הראל שחם

חקיקה שאוזכרה :

- [חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006: סע' 18 \(ג'\) 25, \(א\) 4\(3\), לתוספת השנייה](#)
[תקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010: סע' 12 \(ד\)](#)
[חוק החוזים \(חלק כללי\), תשל"ג-1973: סע' 39, 15](#)
[חוק החוזים האחידים, תשמ"ג-1982: סע' 3](#)
[חוק הבנקאות \(שירות ללקוח\), תשמ"א-1981: סע' 3](#)
[חוק הנאמנות, תשל"ט-1979: סע' 10](#)
[תקנות הגנת הצרכן \(האותיות בחוזה אחיד ובתנאי הכלול במידע אחר המיועד לצרכן\), תשנ"ה-1995](#)

פסק דין

(אישור הסדר פשרה בתובענה ייצוגית)

לפני בקשה לאישור הסדר פשרה בתובענה הייצוגית שבכותרת, בין המבקשים, בני הזוג דוד והלנה כהן (להלן: "המבקשים"), לבין המשיבים: בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (המשיב 1. להלן גם: "בנק יהב") ובנק הפועלים בע"מ (המשיב 2. להלן גם: "בנק הפועלים") (שניהם ביחד להלן: "המשיבים"). עניינה של התובענה בטענה כי המשיבים מפריס את חובותיהם כלפי לקוחותיהם

הישראלים בקשר עם מס המנוכה במקור ביתר עבור רשויות המס בארצות הברית. מהטעמים שיפורטו להלן סברתי כי יש מקום לאשר את הבקשה, ולתת להסדר הפרשה תוקף של פסק דין.

א. רקע – טענות הצדדים והשתלשלות ההליכים

1. ביום 8.3.2015 הגישו המבקשים באמצעות באי כוחם, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן: "בקשת האישור"), נגד המשיבים, לפי פרט 3 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו – 2006 שעניינו: "תביעה נגד תאגיד בנקאי, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו".

2. עניינה של בקשת האישור בטענה כי המשיבים מפריס את חובותיהם כלפי לקוחותיהם הישראלים בקשר עם מס המנוכה במקור מהלקוחות עבור רשויות המס בארצות הברית, בגין ניירות ערך המוחזקים באמצעות המשיבים, או באמצעות משמורנים מטעמם. על פי הנטען, בשלב הניכוי במקור נוהגים המשיבים (או המשמורן עמו הם עובדים) לנקוט בגישה מחמירה עם הלקוח בכל מקרה של ספק לגבי גובה המס שיש לנכות (ניכוי מגננתי שמטרתו להיות on the safe side; ואילו בתום השנה הם אינם נוקטים בפעולות הנדרשות לשם השבת תשלומי מס ביתר שגבו מלקוחותיהם עבור רשויות המס בארצות הברית. בנוסף נטען כי המשיבים אינם מגלים ואינם מספקים ללקוחותיהם הישראלים את המידע והנתונים הנדרשים בקשר עם מיסוי היתר שבוצע, כדי להביא את הנושא לידיעתם, וכדי לאפשר להם (לכל הפחות) לדרוש את החזר מיסוי היתר באמצעות פניה עצמאית ישירות לרשויות המס בארצות הברית.

3. המבקשים, שלהם חשבון בנק המתנהל אצל המשיב 1 (בנק יהב), גילו לשיטתם את השוני בתוצאת המס בין לקוח ישראלי ללקוח אמריקאי, בשל העובדה שבנם הוא תושב ארה"ב (אשר החזיק באותו נייר ערך כמותם) וכך יכלו להשוות את תוצאות המיסוי של אותו נייר ערך לגבי לקוח ישראלי מול אמריקאי. באופן ספציפי הוזכרו על ידי המבקשים (כדוגמה) ניירות ערך של תאגידים מסוג MLP (Master Limited Partnership), שהוחזקו על ידם, ובהם לטענתם כמעט כל ניכוי במקור משקף ניכוי ביתר (שכן מרבית הכספים המחולקים אינם בגדר "דיבידנד", אלא "החזר הון"). בקשת האישור נתמכה בחוות דעת מומחה לדיני המס בארצות הברית.

4. בתשובותיהם לבקשת האישור כפרו המשיבים בטענות שהופנו כלפיהם.

בנק יהב (המשיב 1) טען (בין היתר) כי לא יכול היה להשפיע על שאלת ניכוי המס במקור, שכן מדובר בהחלטה של ה-QI (Qualified Intermediary - "מתווך מורשה"), אשר התקשר עם רשות המיסים בארצות הברית (ה-IRS) בהסכם (בנוסח אחיד), שתכליתו להסדיר את נהלי הדיווח והניכוי במקור לגבי הכנסות חייבות במס של בעלי אישיות משפטית זרה (הכנסות שהופקו מנכסים שמקורם בארצות הברית) (להלן: "הסכם QI"). יוער, כי QI יכול להיות "סוכן מנכה" (המנכה מס במקור בעצמו), או "סוכן מדווח" (כאשר הניכוי מתבצע על ידי המשמורן).

כפי שהובהר בתגובת בנק הפועלים (המשיב 2), החל משנת 2001 מאפשרת רשות המס בארצות הברית לבנקים ישראלים לקבל מעמד של QI המאפשר ליהנות משיעורי ניכוי מס במקור מופחתים, בהתבסס על שיטת דיווח קולקטיבית (Pooled Basis) מצד ה-QI למשמורן (Custodian). בנק יהב טען כי בזמנים הרלוונטיים לתובענה, בנק הפועלים (המשיב 2) היה QI מורשה של ה-IRS, ואילו בנק יהב (המשיב 1) שימש כ-PAI (Private Arrangement Intermediary – מעין "קבלן משנה", הפועל בשמו ומטעמו של ה-QI), המנוע מליטול על עצמו אחריות ראשונית למתן דיווחים וניכוי מס כלפי ה-IRS. עוד טען המשיב 1, כי לולא המבקשים היו משלמים מס בארה"ב, סביר להניח כי היו משלמים אותו לרשויות המס בישראל.

בנק הפועלים (המשיב 2) טען, בין היתר, כי במועדים הרלוונטיים היה במעמד של "QI שאינו מנכה", כלומר, ניכוי המס לא בוצע על ידו, אלא על ידי המשמורן, כאשר ההחלטה לנכות מס במקור על ידי המשמורן (חברת CitiGroup N.A, אשר שימשה כ-Withholding Agent – "סוכן מנכה"), הייתה סבירה ומתבקשת, ובנק הפועלים לא היה שותף לה, ולא יכול היה למנוע אותה (קיבל עליה הודעה ותו לא). בתוך כך הובהר כי הניכוי במקור "נגבה" בפועל על ידי Citi מבנק הפועלים, כאשר בנק הפועלים (אשר סיפק שירותים לבנק יהב) גבה את סכומי הניכוי במקור מבנק יהב, ובנק יהב מן המבקשים. מבחינת מערכת היחסים מול בנק יהב, טען בנק הפועלים כי הוא סיפק שירותים לבנק יהב.

עוד טען בנק הפועלים כי המבקשים לא ביססו את הטענה כי נגבה "מס ביתר", כי לא חלה עליו חובה לספק למבקשים נתונים פרטניים בקשר עם הדיווח לרשויות המס האמריקאיות אודות ניכוי המס במקור, וכי אף אילו היה מתברר כי נגבה מהם "מס ביתר", אזי ממילא ככל הנראה היה נגבה מס בישראל.

5. בהתאם להמלצת בית המשפט בדיון מיום 17.3.2016 פנו הצדדים לניהול משא ומתן, וקיימו הליך גישור לפני כבוד הנשיאה בדימוס הילה גרסטל (זאת, לאחר שהוגשה גם תגובת המבקשים וכן מספר בקשות ביניים מטעם הצדדים). ביום 30.8.2017 הגישו הצדדים את הבקשה שלפניי, לאישור הסדר הפשרה שכרתו (להלן: "**הבקשה**" ו"**הסדר הפשרה**", בהתאמה).

6. ביום 7.9.2017 הוריתי לפעול לגבי הבקשה בהתאם להוראת [סעיף 18\(ג\) לחוק תובענות ייצוגיות](#), תשס"ו - 2006, [ותקנה 12\(ד\) לתקנות תובענות ייצוגיות](#), תש"ע - 2010. דהיינו, על פרסום הסדר הפשרה והבקשה לאישורו להתייחסויות הציבור, ועל העברתו לעיון היועץ המשפטי לממשלה והמפקחת על הבנקים בבנק ישראל.

7. חברי הקבוצה לא הגישו התנגדויות או בקשות לצאת מהקבוצה, ואיש מהם לא התייצב לדיון האישור שהתקיים בימים 12.11.2017 בעניין אישור הסדר הפשרה (להלן: "**דיון האישור**"). בא כוח היועץ המשפטי לממשלה, עו"ד ארוז שטיינברג (להלן: "**ב"כ היועמ"ש**") הודיע ביום 14.12.2017 כי אינו מתנגד לאישור הסדר הפשרה.

ב. עיקרי הסדר הפשרה

8. להלן עיקרי הסדר הפשרה אליו הגיעו הצדדים שלפניי. מובהר כי האמור לעיל הוא תיאור לא ממצה של הסדר הפשרה, וכי בכל מקרה של סתירה בין התיאור שיובא להלן לבין נוסח הסדר הפשרה, יגבר נוסח הסדר הפשרה (אלא אם מהקשר הדברים עולה כוונה אחרת).

9. **הגדרת הקבוצה** – חברי הקבוצה הוגדרו בהסדר הפשרה (סעיף 2.1) כ- "כלל הלקוחות של המשיבים (לרבות מי שהיה לקוח ב-7 השנים שקדמו להגשת בקשת האישור) המחזיקים ו/או שהחזיקו בניירות ערך שמנוכה בגינם מס בארצות הברית".

"ניירות ערך שמנוכה בגינם מס בארצות הברית" הוגדרו בהסדר (סעיף 2.2) כ- "ניירות ערך אשר תשלומי מס המנוכים במקור מתוך תקבולים הנובעים מהם לחברי הקבוצה מועברים ומדווחים על ידי המשמורנים ו/או המשיבים לרשויות המס בארה"ב"; לרבות ניירות ערך מסוג **Master Limited Partnership (MLP)**".

"המשמורנים" הוגדרו בהסדר (סעיף 2.4) כך: "המשמורנים (Custodians) באמצעות החזיקו או יחזיקו המשיבים עבור לקוחותיהם ניירות ערך שמנוכה בגינם מס בארצות הברית בכל שנת מס רלוונטית".

10. **עילות התביעה** – עילות התביעה כפי שפורטו בבקשת האישור (סעיפים 94-125) כוללות: הפרת חוזה; הפרת **סעיפים 15 ו-39 לחוק החוזים** (חלק כללי), התש"ל-ג-1973 (שעניינם הטעיה, וקיום בתום לב); קיפוח, במובנו של **סעיף 3 לחוק החוזים האחדים**; הפרת **סעיף 3 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח)**, תשמ"א-1981 (שעניינו הטעיה), והפרת חובותיו המוגברות של הבנק לאמון, זהירות, גילוי ואיסור הטעיה כלפי לקוחותיו; הפרת **סעיף 10 לחוק הנאמנות**, תשל"ט-1979; רשלנות; ועשיית עושר ולא במשפט.

11. **התחייבויות המשיבים** – התחייבויות הבנקים במסגרת ההסדר הן במישור ההסדרה העתידית. הבנקים התחייבו לפעול, החל ממועד אישורו של הסדר הפשרה (אך גם לגבי שנת המס 2017 – ראה בהמשך), וזאת בכפוף לדיני המס בארצות הברית ולכל דין. ראו הסעיפים הרלוונטיים מההסדר:

3.1 לאחר סיומה של כל שנה קלנדרית, ולא יאוחר מיום 28 בפברואר לשנה העוקבת, ייזמו המשיבים פנייה למשמורנים, כדי לקבל מן המשמורנים שבאמצעותם החזיקו ניירות ערך שנוכה מהם מס בארה"ב בשנת המס הקלנדרית שחלפה, את תוצאות סיווג המס הסופי של תקבולים מניירות ערך שנוכה מהם מס בארה"ב, כדי לבחון האם חברי הקבוצה זכאים להחזר מס בגין שנת המס הקלנדרית הקודמת, ומה שיעור החזר. הפניה במועד זה (28 בפברואר) תיעשה כדי להבטיח שיעמוד למשמורן ו/או למשיבים זמן מספק לשם נקטת הפעולות הנדרשות לצרכי החזר המס.

- 3.2 במקרים בהם יתקבל מהמשמורן מידע שלפיו ישנו בסיס הולם לקבלת החזר מס בגין ניכוי מס שבוצע בניירות ערך שנוכה מהם מס בארה"ב, יפעלו המשיבים אצל המשמורן הרלבנטי ו/או רשויות המס בארה"ב כדי שייעשה הנחוץ והאפשרי במטרה לזכות את חברי הקבוצה בהחזרים אלו. אם יתאפשר על פי דין, או הדבר היה מעשי ואם הליך כזה לא יהיה בלתי סביר יבוצע החזר המס (המגיע ללקוחות) בדרך של קיזוז כהגדרתו בסעיף B9.02 להסכם QI.
- 3.3 בכל מקרה בו ביום 28 בפברואר לא יהיה בידי המשמורן סיווג מס סופי של תקבול מנייר ערך שנוכה ממנו מס בארה"ב, יפעלו המשיבים כדי שתתקבל ארכה מרשויות המס בארה"ב, לנקיטת הפעולות הנדרשות לצרכי קבלת החזר מס.
- 3.4 מבלי לגרוע מהאמור בסעיפים 3.5-3.8 להלן, ככל שיחולו שינויים בדיני המס בארה"ב ו/או בהסכם ה-QI ו/או במעמדם של המשיבים מול רשויות המס בארה"ב, אשר כפועל יוצא מהם יהיה צורך שלשנות את פרטי ההסדר האמור, מבלי לשנות את מהותו, תימסר על כך הודעה לבית המשפט ולמבקשים, כדי שיכולו למסור את התייחסותם.
- 3.5 בסמוך לאחר חתימת הסכם זה יפנו המשיבים למשמורנים בבקשה כי אם במהלך שנת מס יבוצע תיקון ע"י רשויות המס בארצות הברית אשר יהיה בו כדי לזכות את הלקוחות בהחזרי מס, יפעלו המשמורנים להעברת מידע זה למשיבים בהקדם.
- 3.6 למניעת ספק מובהר, כי המשיבים אינם יכולים להתחייב, ואינם מתחייבים, כי בכל מקרה הפניות למשמורן הזר או פניות לרשויות המס בארה"ב, ישאו פרי.
- 3.7 המשיבים יפעלו להחזר מס כמפורט לעיל רק במקרים בהם סך החזר המס לחברי הקבוצה בגין פעולה או אירוע מסוים בניירות ערך הנסחרים בארה"ב לא יפחת מסכום של מאה (100) דולר ארה"ב במצטבר לכל חברי הקבוצה המחזיקים באותו נייר ערך באותה שנה קלנדרית.
- 3.8 המשיבים ידווחו ללקוחותיהם במסגרת מסמכי הצטרפות לשירות הרלבנטי (אשר יעודכנו בהתאם לאמור בסעיף זה, בתוך 60 ימים לאחר אישור הסדר הפשרה), כי בסיום שנה קלנדרית, מבוצעת בדיקה מול המשמורן כדי לבחון אם קיימת זכאות להחזר מס בגין ניכוי מס שבוצע בניירות ערך אמריקאיים, וכי במקרים המתאימים פועלים המשיבים כדי לזכות את הלקוחות

הרלבנטיים בהחזרים אלו, מבלי להתחייב כי הפניות למשמורן או פניות לרשויות המס בארה"ב, יישאו פרי.

3.9 בכפוף לאישור הסדר פשרה זה, יחולו הוראות סעיף זה לעיל, החל מהשנה הקלנדרית 2017 ואילך, ויחולו בכל שנה רלוונטית על מי שנמנה עם חברי הקבוצה בשנת המס שהסתיימה.

עוד הוסכם במסגרת ההסדר (סעיף 4) כך:

ככל שהדבר נוגע לבנק יהב יחולו ההוראות הבאות:

4.1 כל פעולה של בנק הפועלים למימוש הסכם זה בקשר ללקוחות בנק יהב – תחשב לפעולה של בנק יהב במימוש הסכם זה;

4.2 כל פעולה שבנק יהב מחויב בה על פי הסכם זה – הוא יצא ידי חובתו בפניה לבנק הפועלים, בבקשה כי זה האחרון יבצע את הנדרש על פי ההסכם (ובמידת הצורך – נקיטת פעולות נדרשות בנסיבות העניין), ובהתאם לכך מוסכם כי קיומן של הוראות הסכם זה במלואן על ידי בנק הפועלים תיחשבנה כקיום ההסכם גם על ידי בנק יהב מול לקוחותיו;

4.3 חבותו של בנק יהב עפ"י הסכם פשרה זה חלה ככתבה וכלשונה בכל הנוגע לתקופה בה בנק הפועלים שימש כ-QI או משמורן עבור בנק יהב. בנק יהב התקשר עם בנק מזרחי-טפחות בע"מ לשם ביצוע מסחר בניירות ערך שמנוכה מהם מס בארה"ב. כיום בנק יהב הוא QI מנכה, בנק מזרחי-טפחות הוא משמורן, ויש משמורן זר, הקשור חוזית מול בנק מזרחי-טפחות בלבד, לניירות ערך זרים. בנק יהב יעשה כמיטב יכולתו להטמיע את הוראות הסכם זה בהתקשרות עם בנק מזרחי-טפחות, בשינויים המחויבים.

אין באמור בסעיף 4 זה כדי להטיל על בנק הפועלים התחייבות כלשהי.

הערה בעניין מועד תחולתו של ההסדר:

12. במסגרת דיון האישור בקשתי לברר עם הצדדים את האפשרות לבצע את הבדיקה מושא הסדר הפשרה גם ביחס לשנים 2015-2016, ולא רק לגבי שנת 2017 ואילך, כפי שנקבע בהסדר (ראה סעיף 3.9 להסדר, המצוטט בפסקה הקודמת). בהודעה שהוגשה בעניין זה מטעם המשיב 2 ביום 4.12.2017 נמסר כי: "גם בקשר עם שנות המס 2015-2016 בוצע על ידי הבנק תהליך סדור של פנייה למשמורנים הרלבנטיים באמצעותם מוחזקים ניירות ערך שנוכה מהם מס בארצות הברית, כדי לקבל את תוצאות סיווג המס הסופי של תקבולים מניירות ערך כאמור; וכשנמצאה זכאות להחזר מס כאמור, בוצעה פנייה לרשויות המס לקבלת החזרים, שכבר התקבלו והועברו ללקוחות. הואיל ודוחות המס לשנים 2015-2016 כבר הוגשו לרשויות המס

בארה"ב (וגם בוצעו החזרים כאמור), הן על ידי הבנק והן על ידי המשמורנים (ובכלל זה דיוח הסיווג הסופי של התשלומים ובוצעה התאמה בין דיווח המשמורנים לדיווח הבנק), דומה בעיני המשיב 2 כי אין טעם בביצוע פנייה נוספת למשמורנים". לבקשת בית המשפט, גובתה הודעה זו גם בתצהיר גורם מתאים מטעם הבנק, במסגרתו פורטו, בין היתר, נתונים לגבי מספר הלקוחות אשר זכו להחזר וסך הסכומים שהוחזרו בשנים 2015-2016. בהמשך נתבקשו ונתקבלו נתונים גם לגבי שנים קודמות (הנתונים הוגשו באופן חסוי ללשכתי, ובהמשך הועברו על פי החלטתי גם למבקשים ובאי כוחם, לאחר שחתמו על כתבי התחייבות לסודיות).

13. המבקשים הגישו תגובה להודעה זו ביום 5.12.2017, במסגרתה עמדו על טענתם כי אופן פעולתו של הבנק הוביל ומוביל לגביית מס ביתר מן הלקוחות, ועל כן "החלת ההסדר על השנים 2015 ו-2016 צפויה להביא למבקשים עצמם החזר של אלפי דולרים, ולהערכת המבקשים הסכום המצטבר שעשוי להיות מוחזר לכלל חברי הקבוצה [...] הינו משמעותי ביותר. [...] החלת ההסדר על שנת 2016 לא נכללה בהסדר לאור טענות המשיבים בדבר קשיים טכניים לבצע זאת לגבי שנת מס שכבר חלפה בשים לב למועדים הקבועים ברגולציה האמריקאית להגשת פנייה לקבלת השבה. יחד עם זאת, נוכח התועלת המשמעותית שצפויה ההסדרה העתידית להניב לחברי הקבוצה החל משנת 2017, סבורים המבקשים, כי גם בהיעדר הסכמת משיב 2 להחיל את ההסדר בגין שנים קודמות [...] יש בהסדר פתרון הוגן וראוי לבעיית ניכוי המס ביתר". (וראו גם הודעת המבקשים מיום 19.2.2018).

התייחסות נוספת לסוגיה זו ראו בפרק ג' להלן.

14. מעשה בית דין – סעיף 7 להסדר הפשרה קובע כי:

עם אישור ההסכם ומתן תוקף של פסק דין להסכם, ובכפוף לכך שהסכם הפשרה לא בוטל כדין עד לאותו מועד ע"י מי מהצדדים, יתגבש מעשה בית דין כלפי המבקשים וחברי הקבוצה.

למען הסר ספק, מובהר בזאת כי על פי הדין מעשה בית דין שייווצר בעקבות הסדר הפשרה מתייחס אך ורק לעילות התביעה כהגדרתן בבקשת האישור (ראו פסקה 10 לעיל).

15. המלצה לעניין גמול ושכר טרחה – בסעיף 5 להסדר צוין כי הצדדים קבלו את הצעת המגשרת באשר לסכומי הגמול ושכר הטרחה שישולמו למבקשים ולבאי כוחם (בהתאמה), ולגבי הסכומים בהם תישא כל אחת מן המשיבות. זאת, כמפורט להלן:

חלקו של בנק יהב בתשלום	חלקו של בנק הפועלים בתשלום	סכום כולל	
35,097 ש"ח	257,375 ש"ח	292,472 ש"ח	גמול למבקשים
95,812 ש"ח	702,624 ש"ח	682,423 ש"ח	שכר טרחה לבאי

כולל מע"מ	כולל מע"מ	בתוספת מע"מ (798,436 ש"ח, כולל מע"מ)	הכוח המייצגים
-----------	-----------	--	----------------------

ג. אישור הסדר הפשרה

16. הסדר הפשרה שלפניי מהווה לשיטתי הסדר "ראוי הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה". זאת, מן הטעמים הבאים:

(1) **ההסדר עולה בקנה אחד עם סיכויי התובענה ומבטא הסדרה עתידית הולמת של הסוגיה** – כעולה מהאמור לעיל, שתי מחלוקות מרכזיות נתגלעו בין הצדדים שלפני: (1) ברמה המשפטית - האם המשיבים היו ועודם מחויבים לנקוט בצעדים לצורך השבת סכומים שנוכו במקור מלקוחותיהם ביתר עבור רשויות המס בארצות הברית? (2) ברמה העובדתית - מהם הצעדים שננקטו עד היום בפועל על ידי המשיבים לצורך השבת סכומים כאמור ומה הייתה מידת האפקטיביות שלהם (ובכלל זאת גם השאלה כיצד השפיעה עצם הגשת התובענה על התנהלות הבנק בסוגיה – ראו בהקשר זה עמדת המבקשים מיום 19.2.2018).

לאור המחלוקת הראשונה, הוסכם בין הצדדים (בהמלצת בית המשפט) לגבש הסדר פשרה צופה פני עתיד, המתמקד בהסדרה ראויה וממצה של הסוגיה מעתה ואילך, כמפורט לעיל. כאמור, קיימת מחלוקת בין הצדדים לגבי היקף הצעדים שננקטו על ידי המשיבים בעבר, ואולם אין מחלוקת ביניהם כי המנגנון שגובש במסגרת הסדר הפשרה הוא מנגנון שיטתי ומקיף, שלא היה קיים עד היום, ואשר צפוי לתת מענה לבעיות שהועלו על ידי המבקשים. בנסיבות העניין, סבורני כי הסדר פשרה המבוסס על הסדרה עתידית ממצה (אשר תחול גם על שנת המס 2017), ללא מנגנון פיצוי בגין העבר – עולה בקנה אחד עם סיכויי התובענה, שכלל אינם וודאיים, ולפיכך משקף היטב את סיכויי וסיכוני הצדדים (ויוזכר בהקשר זה גם הקושי הטכני הנטען בהחלת ההסדר על שנים קודמות). יתרון נוסף הטמון באימוץ ההסדר הוא יכולתו לתת מענה מהיר ומידי לסוגיה (כאמור, החל משנת המס 2017), בעוד שהמשך ניהול ההליכים צפוי לארוך זמן רב, במהלכו קיים חשש להישנות מקרים מן הסוג שנטען על ידי המבקשים. זאת, מעבר לעובדה כי המשך ניהול ההליך צפוי לגזול משאבים רבים משני הצדדים.

התלבטתי בשאלה אם ראוי להורות לבנק הפועלים לפעול בהתאם למנגנון שגובש בין הצדדים גם ביחס לשנים 2015 ו-2016. ואולם, בסופה של התלבטות החלטתי כי יש מקום לכבד את הסכמת הצדדים במסגרת הסדר הפשרה, וזאת במיוחד בשים לב להודעת בנק הפועלים מיום 4.12.2017, לפיה "אין טעם בניצוץ פניה נוספת למשמורנים" מאחר ודוחות המס ביחס לשנים הללו כבר הוגשו, ובשים לב לתצהירים שהוגשו בעקבותיה, המלמדים שפניות כאמור אכן בוצעו, ואף הולידו תועלת לא מבוטלת.

(2) **היעדר התנגדויות** – להסדר הפשרה לא הוגשו התנגדויות לא מטעם הציבור ולא מטעם היועמ"ש.

17. שיקולים אלה מובילים אותי למסקנה כי יש לאמץ את הסדר הפשרה ולתת לו תוקף של פסק דין.

ד. מינוי בודק

18. במקרה שלפני מצאתי כי ניתן לאשר את הסכם הפשרה ללא מינוי בודק. הערכת סיכויי וסיכוני התובענה (אשר ממנה נגזרת שאלת סבירותו של ההסדר) היא שאלה משפטית באשר להיקף חובותיהם המשפטיות של המשיבים כלפי לקוחותיהם. ככזו היא מצויה בלב מומחיותו של בית המשפט. בנוסף, בהיעדר מנגנון פיצוי בגין העבר, לא נדרשת בענייננו בדיקה של נתוני הבנק ביחס לשנים עברו. לאור זאת, איני סבור כי תצמח תועלת ממינוי בודק בנסיבות העניין.

ה. גמול לתובע המייצג ושכר טרחה לבאי כוחו

19. כאמור לעיל (פסקה 15), במסגרת ההסדר פורטו סכומי גמול ושכר טרחה עליהם הסכימו הצדדים (להלן: "**הסכומים**"), בהמלצת המגשרת. במסגרת הבקשה, צוין כי לצורך גיבוש הסדר הפשרה, הציג המשיב 2 בפני כבוד המגשרת נתונים באשר להיקפי עסקאות בגינן מנוכה מס במקור בארצות הברית. בנסיבות העניין מצאתי לנכון לאשר את הסכומים בשים לב לכך שמדובר בהמלצת המגשרת; בשים לב לעבודה הרבה שהושקעה על ידי באי הכוח המייצגים בהכנת בקשת האישור ובניהול המשא ומתן, ולכך שמדובר במטריה מקצועית מורכבת, שדרשה גם חוות דעת מומחים; ובשים לב לתועלת העתידה לצמוח ללקוחות הבנק (ויתכן כי גם ללקוחות אחרים)

ו. סוף דבר

20. לאור האמור, הריני מאשר את הסדרי הפשרה, בהתאם למפורט בפסק דין זה.

21. הצדדים יפרסמו, על חשבון המשיבות, הודעות בדבר אישור הסדר הפשרה בהתאם [לסעיף 25\(א\)\(4\) לחוק תובענות ייצוגיות](#) באחד מארבעת העיתונים היומיים הנפוצים בישראל ובאחד משלושת העיתונים הכלכליים הגדולים. גודל הפרסום יעלה בלפחות 33% על הקבוע [בתקנות הגנת הצרכן \(האותיות בחוזה אחיד ובתנאי הכלול במידע אחר המיועד לצרכן\)](#), תשנ"ה-1995. הצדדים יגישו נוסח הודעה כאמור לאישור בית המשפט, בתוך 7 ימים ממועד מתן פסק דין זה.

22. המשיבים ימסרו הודעת עדכון לגבי תוצאות יישום ההסדר לגבי שנות המס 2017, עד ליום 1.5.2018.

23. המזכירות תעביר פסק דין זה למנהל בתי המשפט לשם רישומו בפנקס התובענות הייצוגיות.

תז"פ: 2.5.2018

ניתן היום, י"ג ניסן תשע"ח, 29 מרץ 2018, בהעדר הצדדים.

עופר גרוסקופף 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)